

Deze nota betreft het thema 'peilbeheer'

Met peilbeheer beheren wij het oppervlaktewater in onze polders. Elk peilvak heeft een eigen peil en aan- en afvoer. Hiernaast is het systeem zo ingericht dat het peil ook kán worden gehandhaafd. Maatregelen worden in een gebiedsproces afgestemd en opgenomen in bijvoorbeeld een watergebiedsplan.

Memo – Ter kennisname

Registratienummer:
18.015344

Aan: VV-commissie Voldoende Water
Van: D&H
Onderwerp: Consultatie vrijgave ontwerp peilbesluit Hemmeerpolder
Datum: 14 maart 2018

Waarom moet u dit weten

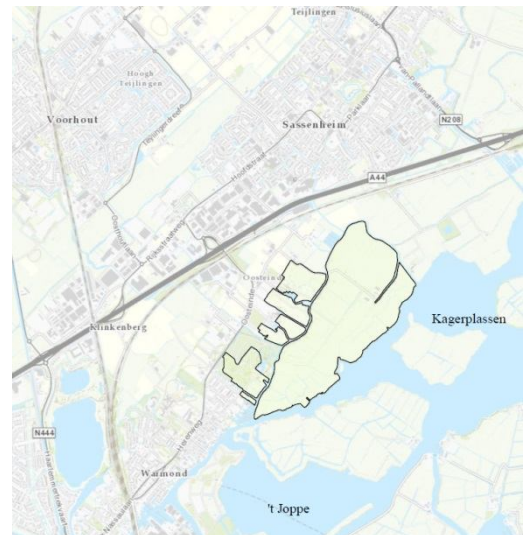
Het hoogheemraadschap van Rijnland heeft een nieuw peilbesluit voorbereid voor de Hemmeerpolder. Dit ontwerp-peilbesluit wordt binnenkort ter inzage gelegd.

Kernboodschap

Door de voorgestelde peilen en het bijbehorende maatregelenpakket uit te voeren, verbetert de werking van het watersysteem in de Hemmeerpolder en verbetert de waterkwaliteit.

Context

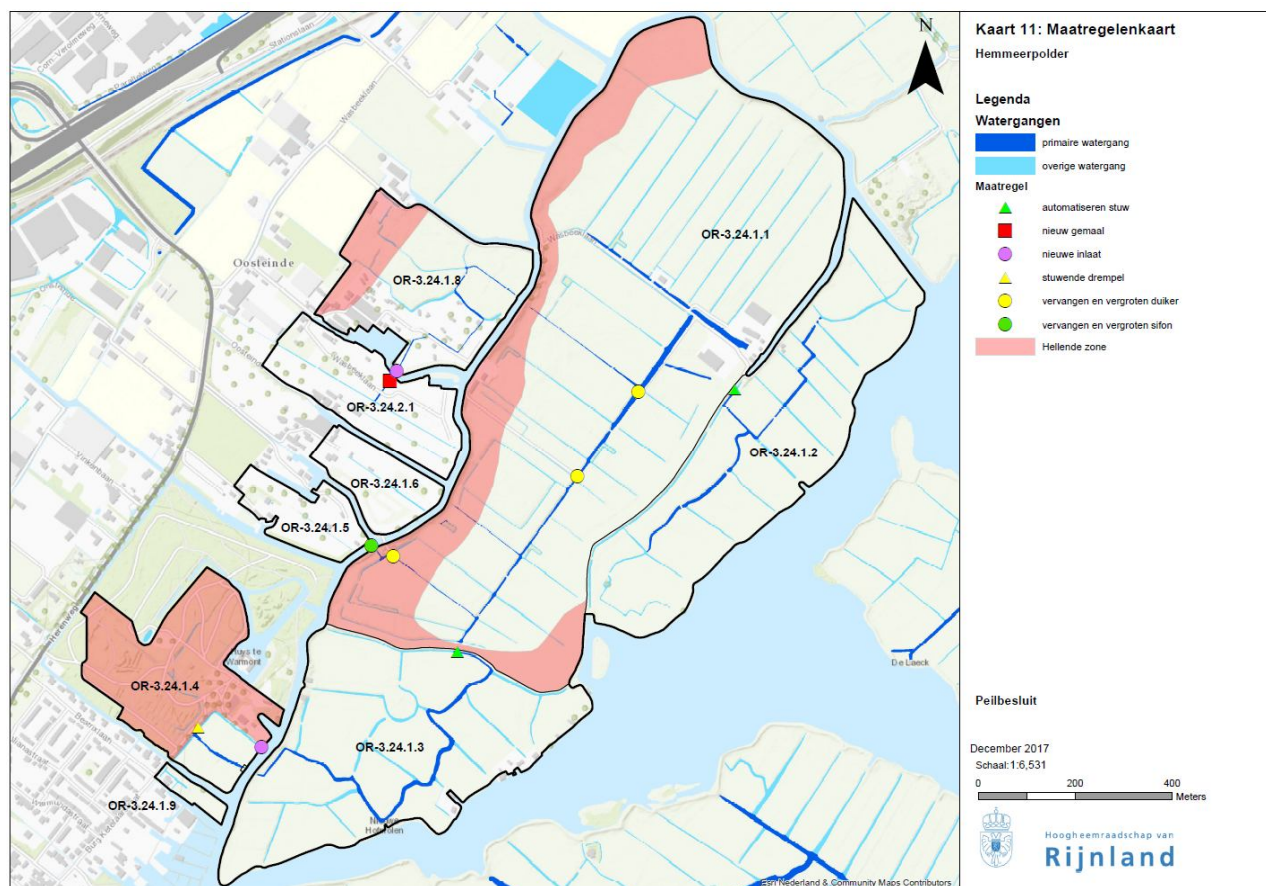
De Hemmeerpolder ligt in het buitengebied van de gemeente Teylingen. Het vigerende peilbesluit voor deze polder is vastgesteld op 27 februari 1996 door waterschap de Oude Rijnstromen. Het peilbesluit van de Hemmeerpolder is niet meer actueel en er wordt wateroverlast ervaren. Daarnaast is de waterkwaliteit in de polder slecht. Tijdens de totstandkoming van het watergebiedsplan is een analyse gemaakt van de waterkwantiteit en over de waterkwaliteit en ecologie op basis van de Ecologische Sleutelfactoren. Het voorliggende watergebiedsplan bevat daarom maatregelen zowel ter verbetering van de waterkwaliteit als de waterkwantiteit. Tijdens de totstandkoming van dit peilbesluit is uitvoerig overleg gevoerd met de bewoners van dit gebied. Op basis van deze overleggen is het maatregelenpakket geoptimaliseerd. Zo is onder andere de situering van een gemaal (maatregel 5) aangepast ten opzichte van het oorspronkelijke voorstel. Ook zijn suggesties ter voorkoming van schade tijdens de uitvoering overgenomen. Daarnaast zijn de uitkomsten van dit traject gedeeld en besproken met de gemeente Teylingen. Klachten en meldingen uit het gebied zijn meegenomen in de peilafweging.

Toelichting

De volgende maatregelen worden voorgesteld:

1. Hydraulisch/waterecologie:
  - a. Vergroten van drie duikers in peilvak OR-3.24.1.1;
  - b. Vergroten van de sifon die peilvak OR-3.24.1.5 met OR-3.24.1.1 verbindt.
2. Berging:
  - a. Wijzigen van de vaste stuwen in peilvakken OR-3.24.1.2 en OR-3.24.1.3 naar automatische stuwen.
3. Waterkwaliteit:
  - a. Realiseren inlaat in peilvak OR-3.24.1.4.
4. Waterkwaliteit:
  - a. Plaatsen baggerdrempel in peilvak OR-3.24.1.4.
5. Afvoer/wateroverlastnormen:
  - a. Afkoppelen peilvak OR-3.24.1.7 van peilvak OR-3.24.1.8;
  - b. Peilvak OR-3.24.1.7 met een pomp van 0,92m³/min direct af laten wateren naar de boezem. Omdat peilvak OR-3.24.1.7 nu zelfstandig afwatert, betekent dit dat het peilvak een nieuw nummer krijgt (OR-3.24.2.1).
6. Waterkwaliteit:
  - a. Verplaatsen van inlaat peilvak OR-3.24.1.8 naar de Hoflee.
7. Peilbeheer:
  - a. De peilen worden aangepast naar een optimale drooglegging voor het landgebruik. De peilen in het peilvoorstel komen overeen met de huidige praktijkpeilen.
8. Waterkwaliteit:
  - a. Ingelanden wijzen op hun verantwoordelijkheden waar het gaat om het op diepte brengen van hun sloten.

Bij de vaststelling van het peilbesluit zal uitvoeringskrediet aangevraagd worden voor de maatregelen. De kosten van deze maatregelen zijn geraamd op € 976.000. Dit bedrag is gebaseerd op een deterministische raming. De geschatte marge van deze raming is $\pm 30\%$. Het complete peilvoorstel en de maatregelen zijn beschreven in de toelichting op het peilbesluit (zie bijlage).

Argumenten

1.1 Groot draagvlak binnen de omgeving voor het voorgestelde maatregelenpakket.

De belanghebbenden geven aan dat ze problemen op het gebied van wateroverlast ervaren. Zij verwachten dat met het integrale pakket van voorgestelde maatregelen, de grootste knelpunten worden opgelost. Ten behoeve van de inspraak is op 18 januari 2018 een inloopbijeenkomst georganiseerd.

1.2 De ter inzagelegging van het ontwerp-peilbesluit geeft belanghebbenden de mogelijkheid tot het geven van een formele reactie.

Mochten er bezwaren of zienswijzen vanuit het gebied zijn, dan kan dit op deze manier formeel bestuurlijk afgehandeld worden.

1.3 Met het vaststellen van dit peilbesluit zijn peilen en peilbeheer op orde.

Vanwege de hoogteverschillen in de peilvakken en de verschillende belangen is de drooglegging niet overal optimaal voor elke functie. Met het peilvoorstel (maatregel 7) worden de verschillende functies in het gebied echter zo goed mogelijk gefaciliteerd (rekening houdend met de gebiedskenmerken zoals kwel en de aanwezigheid van veen) en hebben de ingelanden rechtszekerheid over het peilbeheer.

1.4 Met dit peilvoorstel wordt optimaal rekening gehouden met bodemdaling in het veengebied.

De ondergrond van peilvakken OR-3.24.1.2 en OR-3.24.1.3 bevat veen. De drooglegging in peilvak OR-3.24.1.2 in de zomer bedraagt 47 cm en in de winter 57 cm. De drooglegging in peilvak OR-3.24.1.3 in de zomer bedraagt 42 cm en in de winter 47 cm. Hiermee wordt ruimschoots aan de richtwaarden van maximaal 60 cm drooglegging in veengebieden voldaan. Omdat er sprake is van geringe bodemdaling, zijn de voorgestelde peilen 1 à 2 cm lager dan in het vigerende peilbesluit uit 1996. De peilverlaging houdt gelijke tred met de bodemdaling die is opgetreden sinds 1996. Een ongewenste versnelling van de maaiveldaling wordt hiermee voorkomen.

1.5 Als de aan- of afvoer van het systeem goed functioneert, kunnen peilen goed gehandhaafd worden en wordt beschikbare berging goed benut.

Om dit moment is de aan- en afvoer van het systeem in aantal peilvakken onvoldoende door te krappe kunstwerken. Ook voldoen peilvakken OR-3.24.1.1 en OR-3.24.1.8 niet aan de normering voor wateroverlast. Deels wordt dit probleem weggenomen door de uitbreiding van de capaciteit van het gemaal in peilvak OR-3.24.1.1 door het cluster Poldergemalen. Daarnaast zijn ook de uitvoering van maatregelen 1 en 5 nodig om een goede aan- en afvoer van het systeem te borgen. De uitvoering van maatregel 5 heeft wel tot gevolg dat er extra wordt afgewenteld op de boezem.

1.6 Ten tijde van hevige neerslag moet er voldoende ruimte beschikbaar zijn om het water tijdelijk te kunnen bergen voordat het afgevoerd wordt.

De bergingsmogelijkheden van de peilvakken OR-3.24.1.2 en OR-3.24.1.3 worden op dit moment niet voldoende benut door de aanwezigheid van vaste stuwen. Door de realisatie van maatregel 2 kan water langer vastgehouden worden. Tevens biedt dit de mogelijkheid om te anticiperen op wateroverlast door tijdelijk de peilen te verlagen.

1.7 Door de uitvoering van dit maatregelenpakket wordt de nutriëntenbelasting in de polder lager met een gunstig effect op de waterkwaliteit.

Het inlaatwater in de polder komt uit de Bollenstreek en kent een hoge nutriëntenconcentratie. Als het inlaatwater van de polder uit de boezem komt, zal de waterkwaliteit verbeteren. Door het uitvoeren van maatregel 3 en 6 wordt er schoner water ingelaten, waardoor de nutriëntenbelasting in de polder vermindert.

Het water in peilvak OR-3.24.1.4 wordt zwaar belast door bladval. In de huidige situatie stroomt het water via een sifon af via peilvak OR-3.24.1.3 naar het hoofdpeilvak. Door in peilvak OR-3.24.1.4 een baggerdrempel (maatregel 4) te plaatsen, zal het water deels wegzijgen in het bos en wordt de rest van de polder minder belast door het nutriëntrijke water van het bos van Krantz.

1.8 Ingelanden wijzen op hun verantwoordelijkheden waar het gaat om het op diepte brengen van hun sloten.

Het verminderen van nutriëntenbelasting is de eerste stap die nodig is om de waterkwaliteit te verbeteren (belangrijke Ecologische Sleutelfactor). In de overwegend "overige watergangen" ligt de onderhoudsplicht bij de aangelanden. Een diepteschouw kan helpen om de aangelanden aan hun onderhoudsplicht te houden. Op dit moment voert Rijnland echter nog geen diepteschouw uit. In afwachting van nader beleid hierover in het kader van het Naleving Uitvoerings Programma (NUP) 2018, worden hier de aangelanden wel gewezen op hun verantwoordelijkheden en het nut ervan voor de waterkwaliteit (informerende bijeenkomst) zonder dat daadwerkelijk sprake is van een diepteschouw.

1.9 Door de uitvoering van dit maatregelenpakket wordt de verspreiding van vissen, planten(zaden) en macrofauna beter.

De uitvoering van maatregel 1 geeft o.a. vissen meer mogelijkheden om zich te verplaatsen. Ook het nieuw te realiseren gemaal (cluster poldergemalen) in peilvak OR-3.24.1.1 wordt visvriendelijk uitgevoerd zodat migratie van vissen mogelijk is.

1.10 Het plaatsen van de automatische stuwen is duurzaam.

De stuwen in peilvak OR-3.24.1.2 en OR-3.24.1.3 worden geautomatiseerd. Hierdoor hoeft de beheerder er minder vaak naartoe.

1.11 Door de uitvoering van dit maatregelenpakket wordt het beheer en onderhoud van deze polder op orde gebracht.

Omdat er nu wateroverlast wordt ervaren, nemen belanghebbenden zelf maatregelen om de wateroverlast te beperken. Zo worden bijvoorbeeld duikers dichtgezet, waardoor er weer extra wateroverlast elders in de polder optreedt. Door een integraal maatregelenpakket door te voeren, wordt de wateroverlast voor alle belanghebbenden per saldo verminderd. De polder wordt makkelijker te beheren zodat bewoners minder geneigd zullen zijn zelf maatregelen te nemen. Kunstwerken worden geautomatiseerd.

1.12 Dit maatregelenpakket is een goede balans tussen investerings- en onderhoudskosten.

De investeringskosten voor dit maatregelenpakket zijn geraamd op € 976.000. Voor de levensduur van 100 jaar wordt voor € 1.200.000 aan onderhoudskosten voorzien. Dit is gemiddeld voor een dergelijke polder.

Risico's

1.1 Een belanghebbende voelt zich niet gehoord en maakt bezwaar tegen het ontwerp peilbesluit.

Het kan voorkomen dat een bewoner bezwaar maakt tegen het ontwerp peilbesluit. Dit kan omdat iemand het bijvoorbeeld niet eens is met de uiteindelijke peilafweging.

Met vrijwel alle belanghebbenden is persoonlijk gesproken en hier zijn geen bezwaren uit naar voren gekomen. Hierdoor wordt dit risico als laag ingeschat.

1.2 Uitvoering van maatregelen blijkt niet mogelijk

De haalbaarheid van de uitvoeringsmaatregelen is verkend op het gebied van vergunningen, kabels en leidingen, flora en fauna. Daarnaast is met de grondeigenaren, op wiens eigendom de maatregelen zijn voorgesteld, overleg gevoerd. Informeel hebben alle betrokken grondeigenaren hun akkoord gegeven voor de voorgestelde maatregelen.

Tijdens de voorbereiding van werkzaamheden wordt er een formeel akkoord aan de eigenaren gevraagd. Het risico dat de uitvoering van maatregelen niet mogelijk blijkt, wordt in zijn algemeen-

heid als laag ingeschat. De toepassing van de beleidslijn "Bijdrage bij verruiming objecten van derden (NBW)" bij vergroting van de duikers zal mogelijk op enige weerstand stuiten.

Vervolg

De stukken voor de Hemmeerpolder worden na de inspraakperiode samen met de nota van beantwoording ter vaststelling aangeboden aan de VV.

Bijlagen ter inzage:

1. 18.006272: toelichting op het ontwerp-peilbesluit Hemmeerpolder;
2. 18.005828: ontwerp-peilbesluit Hemmeerpolder;
3. 18.005826: maatregelkaart Hemmeerpolder;
4. 18.006730: kaart met peilvoorstel.